

[Poul Hansen (Kalundborg).]

at de Rammer, som i saa Henseende fastsættes i Forslaget, er tilfredsstillende, saa meget mere som Forslaget, saa vidt jeg kan se, ligger paa Linie med de allerede gennemførte Hjemmeværnsordninger i Sverige og Norge, baade med Hensyn til Organisationskemaet og med Hensyn til de Uddannelsesstider, der regnes med. Man faar i det hele taget et stærkt Indtryk af, at der ved Forslagets Udarbejdelse i stor Udstrækning er fulgt nordiske Forbilleder, og det synes jeg man maa være tilfreds med.

Hjemmeværnets rent talmæssige Størrelse maa staa i Forhold til de Opgaver, det vil faa overdraget, og jeg forstaaer, at det er umuligt at fastsætte noget bestemt herom, førend den endelige Forsvarsordning foreligger. Men jeg tror, det er rigtigt allerede nu at gaa ud fra, at skal man have det tilstrækkelige Mandskab, kan der ikke bygges paa Frivillighed alene. Ved den Adgang til Udskrivning af værnepligtige, som fastsættes i § 9, skaber man desuden Sikkerhed for, at Hjemmeværnet bliver et virkelig bredt og repræsentativt Udsnit af Befolkningen, hvilket jeg synes man maa lægge stor Vægt paa. Men samtidig vil jeg gerne kraftigt sige, at jeg finder det baade vigtigt og rigtigt, at der er den Adgang til frivillig Deltagelse, som er nærmere udformet i § 10. Dels kan man ikke afvise den Betragtning, at Folk gaar med større Alvor til en Opgave, de selv har paataget sig, end til en Opgave, der er dem paatvungen, dels tror jeg, at Frivilligheden har Betydning for det, man kunde kalde Hjemmeværnets folkelige Karakter. Det er nemlig af meget stor Betydning for Hjemmeværnets Fremtid, at det fra første Færd faar den helt rigtige Placering i Befolkningens Bevidsthed. Der maa være Tillid til det, ikke alene Tillid til det som en militær Organisation, men ogsaa som en folkelig Institution. Her maa vi have for Øje, at det danske Folk i saa høj Grad, som nu Tilfældet er, er et civilt Folk i hele sin Indstilling, civilt og uden stor Respekt for de traditionelle militære Former. Jeg tror, at ikke saa lidt sund og umiddelbar Forsvarsvilje er visnet bort ved Sammenstødet med disse Former.

Med Hjemmeværnet opretter vi en ny Forsvarsgren, som ganske vist skal underlægges Hæren, men som alligevel har sin særlige Karakter. Hjemmeværnet skal leve langt mere intimt sammen med den almindelige Befolkning end Hæren baade til Hverdag og i Ufredstider. Det vilde derfor være forkert blot automatisk at overføre

de sædvanlige militære Former og Fremgangsmaader til den nye Forsvarsgren. Herudfra hilser jeg Bestemmelserne i § 5 og § 14 med Tilfredshed. Her forlader man de sædvanlige militære Gradsbetegnelser og giver Befalingsmændene Betegnelser, som viser direkte hen til deres Job: Grupperfører, Delingsfører, Kompagnichef, Distriktsleder, Regionsleder. Endvidere aabnes der Adgang for den menige Mand i Rækken til at gaa direkte ind i de tre laveste af disse Former, naar blot han er egnet og har gennemgaaet en kortvarig Uddannelse. Der stilles altsaa ikke Krav om nogen forudgaaende Uddannelse paa Hærens almindelige Befalingsmandsskoler. I Bemærkningerne til § 5 hedder det oven i Købet, omend med en anden Begrundelse, at det bør tilstræbes, at det størst mulige Antal Befalingsmandspladser besættes med Personal fra Hjemmeværnets egne Rækker. Af § 14 fremgaar, at Kompagnichefen kan udnævnes til Distriktsleder og Distriktslederen til Regionsleder. Den egnede Hjemmeværnsmand har altsaa Muighed for at tjene sig op gennem alle Graderne, og ogsaa herved er der efter min Mening ydet et væsentligt Bidrag til Værnets folkelige og demokratiske Karakter.

Jeg tror ogsaa, at Forsvarsministeren har set rigtigt ved at foreslaa indsat en civil Kommitteret ved Siden af Chefen for Hjemmeværnet, saadan som det fremgaar af § 6 i Forslaget. Det er set fra mit Synspunkt en yderligere Understregning af Værnets folkelige Karakter, af dets snævre Forhold til Befolkningen, af hele dets særlig Placering. Om Arten af den Kommitteredes Arbejde hedder det i Bemærkningerne:

„Men da Opbygningen af Hjemmeværnet samt Ledelsen af dette baade indadtil og udadtil over for Befolkningen vil skabe Problemer af særlig Art, har man anset det for hensigtsmæssigt at ansætte en civil *Kommitteret*. Den Kommitterede deltager i alle Chefens Forhandlinger med Staben om Hjemmeværnets Anliggender og skal desuden virke for et godt Forhold mellem Befolkningen og Hjemmeværnet samt paa Ledelsens Vegne føre Forhandlinger med civile Myndigheder.“

Saaavel af disse Bemærkninger til Lovforslaget som af selve Paragraffen fremgaar, at der er tiltænkt den Kommitterede en stærk Stilling og en væsentlig Indflydelse. Denne Indflydelse skal gælde en Række af Hjemmeværnets almindelige Anliggender, men især faar den Kommitterede Ansvaret for Behandlingen af alle de Anliggender, som vedrører Forholdet mellem Hjemme-